

ความหลากหลายทางชีวภาพป่าไม้ ในป่าชุมชนป่าห้วยไฟ
บ้านห้วยม้าไก่อ้ง-บ้านทรายทอง ตำบลป่าสัก อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
Forest Biodiversity in Houy Fai Forest Community,
Houy Ma Kong – Ban Sai thong village Pasak sub-district, Mueng District,
Lamphun Province

โดย

นายกิตติ ตูลพงศ์
นายธีระพงษ์ เสาวภาคย์

สำนักงานป่าไม้จังหวัดลำพูน
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทคัดย่อ

จากการศึกษาสภาพทางสังคมพบว่าป่าชุมชนป่าห้วยไผ่มีประวัติการรักษาป่ายาวนานกว่า 45 ปี ได้ผ่านประสบการณ์ในการรวมตัวกันเพื่อจัดการทรัพยากรป่าไม้มาหลายครั้ง ปัจจุบันป่าชุมชนป่าห้วยไผ่ยังคงมีกฎเกณฑ์การรักษาป่าอยู่โดยปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัย เพื่อให้การป้องกันรักษาพื้นที่ป่าของชุมชนมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามคนรุ่นหลังได้ออกไปทำงานในนิคมอุตสาหกรรม ในอำเภอ หรือในเมืองมากขึ้น การใช้ประโยชน์จากป่าจึงลดน้อยลง ประกอบกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นการพึ่งพาป่าไม้จึงลดลง

ในส่วนของความหลากหลายทางชีวภาพพบว่าในป่าชุมชนมีป่า 2 ประเภท คือป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณ โดยป่าเต็งรังมีพื้นที่มากกว่าป่าเบญจพรรณ ส่วนป่าเบญจพรรณพบกระจายเป็นหย่อมเล็กๆ จากผลการศึกษาพบว่าไม้รังมีค่าความถี่สัมพัทธ์สูงที่สุดคือ 100 % ไม้เต็งมีค่าความหนาแน่นสัมพัทธ์ และค่าความอุดมสมบูรณ์สูงที่สุดคือ 21.36 % และ 177.29 ต้น/ไร่ ตามลำดับ ไม้เหียงมีค่าความเด่นสัมพัทธ์และค่าดัชนีความสำคัญทางนิเวศวิทยาสัมพัทธ์สูงที่สุดคือ 22.56 % และ 13.98 % ตามลำดับ

กล้าไม้เต็งพบมากที่สุด คือ 371 ต้น/ไร่ ไม้พื้นล่างพบยาแก้อากเหลืองมากที่สุดคือ 44 ต้น/ไร่ ต้นไม้ที่ทำการสุ่มตัวอย่าง 92.02 % มีขนาดเส้นรอบวงอยู่ระหว่าง 1 - 30 เซนติเมตร 96.86 % มีความสูงอยู่ระหว่าง 1.3 - 10 เมตร ค่าดัชนีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ไม้ (Shannon - Wiener Function) เท่ากับ 4.37 พบพันธุ์พืชไม่น้อยกว่า 240 ชนิด ในจำนวนนี้เป็นสมุนไพรไม่น้อยกว่า 91 ชนิด พืชอาหารไม่น้อยกว่า 28 ชนิด เห็ดไม่น้อยกว่า 27 ชนิด และไผ่ไม่น้อยกว่า 6 ชนิด